

WORKSHOP: INSPRAAK EN PARTICIPATIE VAN DOVE OUDEREN MET ZORGNODEN

Vrijdag 21 juni 2019
Studiedag Vlaamse Ouderenraad
Sara Van Leuven

DOOF VLAANDEREN

- Koepel van een honderdtal Vlaamse dovenclubs en afdelingen
- Missie van Doof Vlaanderen
  - Opkomen voor eigenheid, rechten en welzijn van dove mensen
  - Informeren en sensibiliseren over doof-zijn

- In Vlaanderen +- 1 000 000 mensen met gehoorproblemen
  - 60 000 doof/slechthorend geboren (congenitaal en prelinguaal doof)
  - 800 000 plotsdoof/ouderdomsdoof
  - 1332 dove leden van Doof Vlaanderen waarvan 703 55+ zijn (cijfers van 2018)
- Vlaamse Gebarentaal (VGT)
  - Erkend taal door het Vlaams Parlement in 2006
  - +- 7000 gebarentaligen in Vlaanderen

GOED PRAKTIJKVOORBEELD: DE GELDERHORST in EDE (NL)

- Een wooncentrum voor oudere doven vanaf 50 jaar uit Nederland
  - Zorg- en verpleegtehuis
  - Assistentiewoningen (zelfstandig wonen)
  - Dagcentrum (met activiteiten 6 op 7 dagen)
  - Technologische voorzieningen zoals parlofoon, flitsbel, ...
  - Mogelijkheid tot videobellen of afstandstolken

- Aangepast personeelsbeleid: 185 gebarentalige medewerkers waarvan 40% doof
  - Verplichte intern gebarentaal en cultuur opleiding gedurende 6 maanden
    - Ook voor vrijwilligers en personeel met bepaalde duur contract
  - Communicatie op maat
  - 4x/jaar opfrissingscursus gebarentaal
  - Alle medewerkers hebben smartphone en trilpiepers voor communicatie en alarmsignalering
- Cliëntenraad
  - Aandacht voor 'doof' perspectief in projecten en werkgroepen

- Nooddiensten

- Alarmsysteem met visuele en tactiele signalering
- Bij brandalarm, directe doorschakeling naar brandweer omdat doven moeilijk gebruik kunnen maken van 112

Op weg naar de toekomst

GOED PRAKTIJKVOORBEELD: WZC HUIZE VINCENT in TIELRODE (B)

- 15 tot 32 woongelegenheden “Stille Droom” voor dove (zorgbehoevende) ouderen uit België
  - Aanwezigheid van 15 dove bewoners, contact met elkaar
  - Uitbreiding mogelijk
- Enkele medewerkers met basis Vlaamse Gebarentaal waarvan 3 doof
  - Werkt ook met vaste groep dove vrijwilligers
- 4x/jaar gebruikersraad met tolk Vlaamse Gebarentaal

- Infrastructuur
  - Visuele en tactiele oproepen en alarmen
    - Rode flitslamp: brandalarm
    - Witte flitslamp: diverse oproepen
  - Technologische voorzieningen zoals parlofoon, flitsbel, ...
  - Mogelijkheid tot videobellen of afstandstolken
- Samenwerking met dovenclub “De Waasvrienden” in Tielrode en Sint-Niklaas
- Contacten met verschillende organisaties: Doof Vlaanderen, dovenscholen, home Emmaüs voor volwassenen in Ledeberg en de Klinkaard uit Boom

“Met collega’s op het werk praatte ik een beetje. Dat ging best wel goed. We begrepen elkaar wel.” Buiten zijn werk had hij weinig contact met horende mensen. Zijn burens zei hij gedag, maar een praatje had hij nauwelijks met ze. *“Ik ging wel naar de dovenclub. Daar konden we goed met elkaar communiceren. Het was er altijd gezellig en druk.”*

“Ik vind het fijn dat ik hier kan praten en gebaren. Het maakt niet uit. Ze proberen je hier te begrijpen.”

Hoe te realiseren?

- Communicatie in Vlaamse Gebarentaal = verbindende factor!
  - Een-op-een, persoonlijk contact
  - Alternatief: (afstands-)tolk
- Dovencultuur respecteren, bewoners en medewerkers ondersteunen en stimuleren in hun ontwikkeling
- Werken met gebarentalige vrijwilligers of mantelzorgers

➔ Educatief vormingspakket (hopelijk in 2020?)

- Vergroten van 'zelfredzaamheid' door het bieden van gelijkwaardige en optimale communicatie- en informatievoorzieningen
  - Op visueel manier en/of in VGT
  - Technologie (videobellen, afstandstolken)
  - Hulpmiddelen (alarmsysteem, lichtsignalen)
  - Werk- en leefomgeving als 'deaf space'

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

- **Samenhangsgevoel**

- Met dove of gebarentalige bewoners, vrijwilligers of bezoekers
- Dovenclubs (met seniorenafdelingen) in vrije tijd

Ervaringen?

sara.vanleuven@doof.vlaanderen

doof
v l a a n d e r e n

Vlaanderen
is gelijke kansen